

KASPER NEFER OLSEN

Oversætterens kommentarer til Catul

Catul's digt *Pedicabo ego vos et irrumabo* kan næppe kaldes pornografisk, men diskuterer til gengæld et forhold som er centralt for enhver litteraturforståelse, nemlig det mellem forfatteren og teksten. Pornografiens særlige interesse består ikke mindst i altid at have sat dette forhold på spidsen: fra Catul over Sade til Joyce og Miller har den sociale og moralske orden gjort forfatterens *person* ansvarlig for den uorden som teksterne 'sår' i kulturen. Problematikken er i dag muteret, men ikke dermed ophævet: ganske vist skrives den 'hårde' pornografi af professionelle 'tekstforfattere' der føler lige så lidt ved det, de producerer, som f.eks. folk der skriver reklameslogans, og derfor er lige så respektable som enhver anden der blot tjener penge; men samtidig ser vi 'pæne' forfattere søge at give deres blege *image* lidt røde kinder ved dristige stiløvelser der netop vil antyde at de i virkeligheden lever et intenst og grænseoverskridende erotisk liv. Identifikationen mellem forfatter og værk er og bliver imidlertid fremmed for den litterære frihed, og som man ser, er Catul helt *cool* på det punkt: fantasierne, projektionerne og identifikationerne er helt og holdent på *læserens* side.

En bemærkning om metrikken. Som bekendt skrives latinske vers ved et spil ikke mellem trykstærke og tryksvage stavelser, men derimod mellem lange og korte. Man har ment at dette var umuligt at gengive på et sprog som dansk; sandheden er at der blot kræves en minimal indsats for at få del i den rytmiske fornemmelse i antikkens latin (idet man et øjeblik må glemme hvad man har hørt af gregoriansk sang). Catul bruger således her et yndet metrum som han har fra den lesbiske digter Sappho, og som hvert eneste vers gentager helt 'bevidstløst':

lang – lang – lang – kort – kort – lang – kort – lang – kort – lang – lang.

Man kan notere dette musikalsk f.eks. med halv- og kvartnoder, eller mindre formelt:

baa baa baa ba ba | baa ba baa ba | baa baa.

Læseren opfordres til at gentage denne rytme i hovedet et par gange til den 'sidder' (det er en 9-tallig figur: det skal *swinge!*) og derpå læse digtet, gerne højt. Man vil opdage at det sexede ligger et andet sted end i de frække ord (er du først i gang, er det ikke til at holde op).

Bemærk i øvrigt at digtet – skønt naturligvis urimet, som al latinsk poesi – efter sin overordnede form er en *sonet*, mere end 1000 år før denne officielt blev opfundet.